

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Qeveria – Vlada- Government

GODIŠNJI IZVEŠTAJ (januar-decembar 2017)

O

SPREČAVANJU NEFORMALNE EKONOMIJE, PRANJA NOVCA , FINANSIRANJA TERORIZMA I FINANSIJSKOG KRIMINALA NA KOSOVU (2014-2018)

Maj 2018, Priština

1. IZVRŠNI REZIME.....	5
2. UVOD.....	8
3. CILJ, METODOLOGIA I DEFINISANJA.....	9
3.1. Cilj.....	9
3.2. Metodologija.....	9
3.2.1. Doprinosioci.....	9
3.2.2. Direktne metode.....	10
3.2.3. Indirektne metode.....	10
3.3. Definicije.....	10
4. ANALIZA NALAZA U SPREČAVANJU NEFORMALNE EKONOMIJE, PRANJA NOVCA, FINANSIRANJE TERORIZMA I EKONOMSKIH I FINANSIJSKIH ZLOČINA.....	12
4.1. Razvijanje režima za borbu protiv neformalne ekonomije i finansijskog kriminala na Kosovu.....	12
4.2. Implementacija Nacionalne strategije i Akcionog plana 2014-2018 od 01.1.-31.12.2017.....	13
4.2.1. Uspostava mehanizma za implementaciju i nadzor.....	13
4.2.2. Nacionalna strategija i Akcioni plan 2014-2018 i status njihove implementacije.....	13
4.2.3. Nalazi.....	16
4.3. Operativni rezultati o sprečavanju neformalne ekonomije, pranja novca, finansiranja terorizma i ekonomskog i finansijskog kriminala 2013-2017.....	17
4.3.1. Operativni ciljevi navedeni u Akcionom planu za Nacionalnu strategiju 2014-2018.....	17
4.3.2. Sprečavanje neformalne ekonomije.....	17
4.3.3. Krivični postupak za pranje novca, finansiranje terorizma i ekonomski i finansijski zločini.....	19
4.3.4. Nalazi.....	21
4.4. Operativni ishodi sprečavanja neformalne ekonomije, pranja novca, finansiranja terorizma i finansijskog i ekonomskog kriminala.....	23
4.4.1. Operativni ciljevi navedeni u Akcionom planu za nacionalnu strategiju 2014 -2018.....	23
4.4.2. Sprečavanje neformalne ekonomije.....	23
4.4.3. Krivični postupak za pranje novca, finansiranje terorizma i ekonomski i finansijski zločini.....	24
4.4.4. Nalazi.....	30
5. ZAKLJUČCI I PREPORUKE O SPREČAVANJU NEFORMALNE EKONOMIJE, PRANJE NOVCA, FINANSIRANJE TERORIZMA I EKONOMSKI I FINANSIJSKI ZLOČINI.....	31
5.1. Implementacija Nacionalne strategije i Akcionog plana 2014-2018.....	31
5.1.1. Zaključci i preporuke.....	31
5.2. Operativne performanse.....	32
5.2.1. Zaključci i preporuke.....	32

LISTA TABELA

1. Vrste prihoda u budžetu Vlade Kosova 2011-2017 u milionima.
2. Vrednost prinudne naplate poreza i carinskih taksi i akciza, zaostalih u 2017. God.
3. Operativni rezultati FOJ 2017.
4. Finansijski kriminal, evidentiran od Kosovske policije, Carina Kosova i Sudskog saveta Kosova 2010.-2017.
5. Vrednost prinudne naplate poreza, carinskih taksi I zaostale akcize, januar- decembar 2017. i januar- decembar 2016. godine
6. Operativni Rezultati FOJ-K 2017
7. Vrednost sekustriranih i konfiskovanih sredstva pod upravom Agencije za upravljanje sekustrovane i konfiskovane imovine 2010-2017.
8. Vrednost prinudne naplate poreza, carinskih taksi i drugih prihoda, januar-decembar 2017 i januar-decembar 2016.
9. Finansijski kriminal evidentiran od Kosovske policije, Carine Kosova i Poreske uprave Kosova, januar-decembar 2017.
10. Finansijski kriminal, procediran za podnošenje tužbi od Kosovske policije, Carine Kosova i Poreske uprave Kosova, januar-decembar 2017.
11. Neto vrednost zaplenjene imovine tokom istrage Policije Kosova, Carine Kosova i Poreske administracije, januar- decembar 2017.
12. Vrednost sekuestrovanih i konfiskovanih sredstava 2014-2017.
13. Dënimet e krimeve financiare nga Gjykatat themelore, janar- dhjetor 2017.
14. Kazne finansijskog kriminala iz Osnovnih sudova, januar- decembar 2017.
15. Ukupna vrednost odluke o konfiskaciji od Osnovnih sudova, januar-decembar 2017
16. Vrednost zaplenjene i konfiskovane imovine pod upravom Agencije za upravljanje sekustrovane i konfiskovane imovine, januar-decembar 2017.

LISTA GRAFIKONA

1. Grafikon procesa sprovođenja i nadzora Nacionalne strategije i Akcionog plana 2014-2018

LISTA PRILOGA

1. Prilog 1. Nacionalnog akcionog plana 2014-2018 - ključni indikatori performansi u krivičnom postupku za finansijski kriminal.

1. IZVRŠNI REZIME

Istorijat

Neformalna ekonomija, finansijski i privredni kriminal, uključujući i pranje novca, finansiranja terorizma i korupcije su faktori koji uzrokuju ozbiljnu štetu privredi i negativno utiču na dobrobit društva u celini. Ove štetne pojave se razlikuju po prirodi i obimu, u zavisnosti od ekonomskih kretanja, stoga je značajno da doprinosiocima i javnosti u celini ponude tačne i sveobuhvatne informacije u cilju podizanja njihove svesti i informacija za razvoj preventivskih politika od najvišeg institucionalnog nivoa. .

Vlada Republike Kosova, koja usvajanjem Nacionalne strategije i Akcionog plana Republike Kosova za sprečavanje i borbu protiv neformalne ekonomije, pranja novca, finansiranja terorizma i finansijskog kriminala 2014-2018 (u daljem tekstu Nacionalna strategije i Akcioni plan 2014-2018), je preduzela mere za sprovođenje plana koji su imali pozitivne efekte u ekonomiji. Strategija i Akcioni plan se zasnivaju na nalazima izveštaja o proceni nacionalnog rizika gde su identifikovane u šest glavnih ciljeva, kao što su:

1. Podizanje svesti o uticaju na neformalnoj ekonomiji i finansijski kriminal
2. Jačanje sprečavanja i borbe protiv neformalne ekonomije i finansijskog kriminala kroz povećanje transparentnosti, odgovornosti, dobrog upravljanja i socijalnog partnerstva
3. Promocija obaveštajnih procedura, istrage, krivičnog i sudskog gonjenja, i sprovođenje za pranje novca, finansiranje terorizma i drugih finansijskih kriminala
4. Jačanje institucionalnih relevantnih kapaciteta
5. Razvoj i primena pro-aktivnog pristupa prema međunarodnoj saradnji u sprečavanju pranja novca, finansiranja terorizma i finansijskog kriminala
6. Razvoj nacionalnog zakonodavstva u skladu sa međunarodnim standardima i da obezbedi njihovo delotvorno sprovođenje.

Za tretiranje ovih ciljeva izrađen je Akcioni plan u početku sa 51 aktivnosti koje su u procesu sprovođenja. Među 51 aktivnosti, aktivnost 2.1.1 Akcionog plana Nacionalne strategije 2014-2018 nastoji da izradi izveštaja o situaciji, zasnovani na dokazima, sa fokusom na neformalne ekonomije i finansijski kriminal na Kosovu, na redovnoj polugodišnjoj osnovi, da podrži relevantne institucije ne samo u strateškom i operativnom planiranju, ali i u podizanju svesti u društvu kroz komunikacije.

Godišnji izveštaj za sprečavanje neformalne ekonomije i finansijski kriminal na Kosovu pokriva postignute i realizovane aktivnosti tokom perioda 01.01.-31.12.2017 .

Metodologija

Sekretarijat ¹ je izradio polugodišnji i godišnji izveštaj stanja korišćenjem direktne i indirektna metode, obraćajući pažnju na subjektivne i objektivne kriterijume. Vladina radna grupa ² je odgovorna za razmatranje i odobravanje godišnjih izveštaja koje pruža Sekretarijat.

Direktna metoda uključile intervjue i sastanke koje su male kao cilj dobijanje informacija o subjektivnim kriterijumima kao operativnog nivou, kao i onog menadžerskog organizacija koje predstavljaju javni i private sektore, kao i one treće.

Indirektna metoda uključuju analize ranijih izveštaja procena i analiza, statistika i pravnog okvira. Cilj je bio da se dobiju informacije u vezi objektivnih kriterijuma.

U ovom godišnjem izveštaju o stanju, Sekretarijat je prikupio informacije, sproveo analizu, pripremio nalaze, doneo zaključke i predstavio niz preporuka.

Analize i nalazi

Vlada Kosova je stvorila mehanizam za izradu, pregled, odobrenje, sprovođenje i nadzor Nacionalne strategije i Akcionog plana 2014-2018.

Nacionalna strategija 2014-2018 uključuje Instrument za praćenje i reviziju kao prilog, što zahteva institucije koje su odgovorne za rezultate u procesu sprovođenja plana Nacionalne strategije i Akcionog 2014-2018, treba da izveštava na redovnoj osnovi pomoću instrumenta "Monitoring i pregled aktivnosti".

Tokom sprovođenja aktivnosti, Sekretarijat, u saradnji sa drugim relevantnim institucijama, je identifikovala slabosti koje predstavljaju rizik za sprovođenje Nacionalne strategije i Akcionog plana 2014-2018. Ove slabosti su uglavnom povezani sa strateškim ciljevima Akcionog plana (2 i 4) na sledeći način:

- Cilj 2: Jačanje sprečavanja i borbe protiv finansijskog kriminala i neformalne ekonomije kroz povećanje transparentnosti, odgovornosti, dobro upravljanje i socijalno partnerstvo; i
- Cilj 4: Jačanje kapaciteta relevantnih institucija.

¹Sekretarijat je osnovan i vodi Ministarstvo finansija na osnovu Nacionalne strategije Republike Kosova za sprečavanje i borbu protiv neformalne ekonomije, pranja novca, finansiranja terorizma i finansijskog kriminala 2014-2018. Njegovi zadaci su podrška Vladi, preko Radne grupe Vlade u izradi, razmatranju, izmenama i nadzor Nacionalne strategije i Akcionog plana 2014-2018.

² Ibid.

Na osnovu Nacionalne strategije i akcionog plana 2014-2018, u izvještajnom periodu, Ministarstvo finansija, preko Sekretarijata, nastavio da prikuplja podatke za period januar-decembar 2017 o rezultatima poslovanja za nadležne organe za sprovođenje zakona, uključujući pravosuđe, gde se ovi podaci analizirani od Sekretarijata prema mernim pokazateljima. Uprkos registrovanom napretku ostaju izazovi koji treba da se tretiraju, ovi izazovi koji se odnose na process efikasnost i transparentnost u pogledu kvalitetnih podataka.

Zaključci i preporuke

U cilju sprečavanja realizacije strateških i operativnih rizika, Sekretarijat je izdao zaključke i preporuke Vladi. Oni se fokusiraju na sledeće oblasti:

1. U skladu sa Aneksom 1, aktivnosti 2.4.1 Akcionog plana Nacionalne strategije 2014-2018, treba se nastaviti pružanjem Sekretarijatu polugodišnje informacije o operativnim rezultatima u vezi sa operativnim rezultatima i rezultatima nadležnih organa za sprečavanje neformalne ekonomije i krivični postupak za finansijski kriminal;
2. U skladu sa aktivnošću 2.4.3 Akcionog plana Nacionalne strategije 2014-2018, za vršenje procene Zajedničke potreba za obukom, strategije i programa za javni sektor za javni I privatni sektor I trećeg u odnosu na sprečavanje i otkrivanje neformalne ekonomije i kreiranje kvalitetnom programa obuke od PK , zahteva se definisanje i akokacija budžeta od 30.000 evra za sprovođenje programa obuke za sprečavanje pranja novca, finansiranja terorizma i finansijskog kriminala; aktivnost koja ostaje nekopleiran od 2014. godine.
3. Osigurati da odgovorne administrativne institucije, sprovođenja zakona i pravosudnih za sprečavanje neformalne ekonomije i krivičnog postupka za finansijski kriminal da pripreme planove o učinku za finansijsku godinu 2017. pa nadalje, uključujući i jasne ciljeve na institucionalnom nivou, njihove primenjive mere i ključnih indikatora performansi u vezi sa sprečavanjem neformalne ekonomije i krivičnog postupka za finansijski kriminal. U tom kontekstu će biti postavljena veća odgovornost u ispunjavanju ciljeva relevantnih institucija u borbi protiv fenomena u pitanju.
4. U cilju povećanja performanse od odgovornih institucija obezbediti da budžet vlade u narednim godinama uključi ciljeve nacionalnog nivoa u odnosu na sprečavanje neformalne ekonomije i krivičnog postupka za finansijski kriminal za odgovorne administrativne institucije za sprovođenje zakona i sudskih .

2. UVOD

Izrada godišnjeg izveštaja za 2017.god. je na osnovu aktivnosti 2.1.1 Akcionog plana Nacionalne strategije Republike Kosovo za sprečavanje i borbu protiv neformalne ekonomije , pranja novca, finansiranja terorizma i finansijskog kriminala 2014- 2018. Ovi strateški dokumenti su odobreni od strane Vlade na dan 28.01.2014.

Ciljevi godišnjeg izveštaja o statusu su:

- Podrška relevantne institucije javnog sektora, privatnog i trećeg u planiranju i donošenju strateških i operativnih odluka
- Pružanje informacija o fokusnim oblastima procene rizika, anketa, istraživanja i studija o sprečavanju neformalne ekonomije i finansijskog kriminala;
- Povećanje komunikacije i svesti društva za sprečavanje neformalne ekonomije i finansijskog kriminala;
- Pružanje informacija na osnovu činjenica u međunarodnim organizacijama i medijima o neformalnoj ekonomiji i finansijskog kriminala na Kosovu, kao i preventivnih mehanizama na raspolaganju.

Godišnji izveštaj o stanju, koji se sastavlja na godišnjem nivou, sadrži agregatne informacije polu-godišnjih izveštaja o status sprovođenja Nacionalne strategije i Akcionog plana 2014-2018. Izveštaj takođe sadrži informacije o trenutnoj situaciji i razvoju u smislu operativnih performansi i rezultata u sprečavanju finansijskog kriminala i neformalne ekonomije zasnovane na ciljevima i ključnim indikatorima performansi navedenih u Aneksu 1 Nacionalne strategije Akcionog plana 2014-2018. Rezultati sprovođenja procesa su definisani u okviru Instrumenta za monitoring i revidiranje.

Izveštaj o nalazima u sprečavanju neformalne ekonomije i finansijskog kriminala na Kosovu je izradio Sekretariat³ koji je osnovalo Ministarstvo finansija, koji izveštaj je usvojen od strane radne grupe Vlade⁴. Godišnji izveštaj o stanju za 2017. god. obuhvata razvijene aktivnosti i postignute rezultate tokom perioda 1.1-31.12.2017.

³Sekretarijat je osnovalo i vodi Ministarstvo finansija na osnovu Nacionalne strategije Republike Kosova za sprečavanje i borbu protiv neformalne ekonomije, pranja novca, finansiranja terorizma i finansijskog kriminala 2014-2018. Njegovi zadaci su podrška Vladi, preko Radne grupe u izradi, razmatranju, izmenama i nadzoru Nacionalne strategije i Akcionog plana 2014- 2018.

⁴Radna grupa vlade na čelu sa ministrom finansija i ostalih članova na nivou rukovodioca su: MP, MUP, MTI, MRSZ, PK, CK, PUK, glavni državni tužilac, CBK Vrhovni sud, Agencija protiv korupcije i FOJ.

3. CILJ, METODOLOGIA I DEFINISANJA

3.1. Cilj

Vlada Republike Kosovo usvaja Nacionalnu strategiju i Akcioni plan Republike Kosova 2014-2018. Cilj Godišnjeg izveštaja stanja je da obezbedi Vladi, i ostalim saradnicima u okviru režima sprečavanja kao i društvu u celini, informacije o statusu implementacije Nacionalne strategije i Akcionog plana 2014-2018.

Cilj godišnjeg izveštaja stanja je, takođe da obezbedi analize neformalne ekonomije i pranja novca, finansiranja terorizma i drugih finansijskih kriminala na Kosovu. S druge strane, isti obuhvata iste informacije o rezultatima operativnih upravnih organa, sprovođenja zakona i sudstva koji su odgovorni za mere sprečavanja u borbi protiv ovih štetnih pojava.

Osim toga, kroz ovaj izveštaj ima za cilj pružanje informacija Vladi i drugim saradnicima za identifikaciju trendova novih kriminala i fenomena, kao i najbolje prakse u pogledu sprečavanja neformalne ekonomije i finansijskog kriminala.

3.2. Metodologija

3.2.1. Doprinosioci

Vlada Republike Kosovo je odgovorna za podršku Vladine radne grupe za usvajanje, revidiranje, implementaciju i monitoring Nacionalne strategije i Akcionog plana 2014-2018. Oni su pomognuti od Sekretarijata, osnovan od strane Ministarstva finansija.

Sekretarijat će sastaviti šestomesečne izveštaje činjeničnog stanja usvojene od strane Vladine radne grupe.

Sekretarijat se upravlja od jednog predstavnika Ministarstva finansija. Ostali članovi predstavljaju:

- Ministarstvo za evropske integracije;
- Kosovska policija;
- Carina Kosova;
- Poreska uprava Kosova ;
- Finansijsko-obavještajna jedinica Kosova;
- Kancelarija Premijera;
- Nacionalni koordinator za privredni kriminal;
- Ministarstvo pravde.

3.2.2. Direktne metode

3.2.2.1. Sastanci i intervjui

Tokom 2017.god. organizovanana je jedna(1) konferencija sa privatnim I trećim sektorom i tri(3) sastanka, uključujući sastanke karaktera radionice Sekretarijata, na kojima su teme ovih susreta odnosile na trend implementacije Akcionog plana I postizanja u operativnim rezultatima u sprečavanju neformalne ekonomije, pranja novca , finansiranja terorizma , privrednog i finansijskog kriminala. Isto tako, razgovarano je o akcionim planovima za 2018. god. i dalje i podržavanje međunarodnih mehanizama o dostignućima ciljeva i svrhe Strategije.

3.2.3. Indirektne metode

Indirektne metode obuhvataju prikupljanje i analizu podataka u poređenju sa prethodnim izveštajima o proceni rizika, kao i statistike u vezi sa strateškim i operativnim performansama

3.3. Definicije

Neformalna ekonomija

Neformalna ekonomija, sastoji se od gri neformalne ekonomije i neformalne crne ekonomije.

Siva neformalne ekonomija

Siva neformalna Ekonomija se sastoji od aktivnosti koje su produktivni i zakonske, ali se namerno skrivene od državnih organa da bi se izbeglo plaćanje poreza i / ili doprinosa za socijalno osiguranje ili u skladu sa propisima. Prihodi od neformalne sive ekonomije treba oporezovati. Ova definicija je u skladu sa onom zemalja OECD-a.⁵

Crna neformalna ekonomija

Crna ekonomija se sastoji od prihoda od kriminala. Ona obuhvata produktivne aktivnosti koje stvaraju dobra i usluge zabranjene zakonom ili koje su nezakonite kada se vrše od neovlašćenih proizvođača. Ova definicija je u skladu sa OECD-om.⁶

Pranje novca podrazumeva⁷ svako ponašanje kako bi se prikrili poreklo novca ili druge imovine dobijene od krivičnog dela i obuhvata:

⁵ Merenje e ne osmatrane ekonomije – Jedan priručnik, OECD, 2015.

⁶Ibid

1. Konverzija ili svaki prenos novca ili druge imovine koja potiče od krivične aktivnosti;
2. Sakrivanja ili prikrivanja prave prirode, porijekla, lokacije, isporuka, pokreta, vlasništva ili prava u vezi sa novcem ili drugom imovinom koja potiče od kriminalne delatnosti.

Finansiranje terorizma

Finansiranje terorizma podrazumeva⁸ isporuku ili prikupljanje fondova, na bilo koji način, direktno ili indirektno, radi njihove upotrebe, ili znajući da će se upotrebiti, u celosti ili delimično, za izvršenje nekog krivičnog dela u smislu člana 138 Krivičnog Zakonika Kosova i u okviru posebnih opredeljenja predviđena preporukom FATF-a.

Finansijski kriminal-

Finansijski kriminal- obuhvata privredni i finansijski kriminal, određen od strane Nacionalne radne grupe za procenu rizika.⁹

⁷Član 2 Zakona Br. 03/L-196, o Sprečavanju pranja novca i finansiranje terorizma, 2010. (usvajanje zakona-ponovo izrađenog u 2015)

⁸Tu

⁹Lista ekonomskog i finansijskog kriminala određena od Nacionalne radne grupe za procenu rizika

4. ANALIZA NALAZA U SPREČAVANJU NEFORMALNE EKONOMIJE, PRANJA NOVCA, FINANSIRANJE TERORIZMA I EKONOMSKIH I FINANSIJSKIH ZLOČINA

4.1. Razvijanje režima za borbu protiv neformalne ekonomije i finansijskog kriminala na Kosovu

Vladine mere za sprečavanje neformalne ekonomije pozitivno su uticale na to što je rezultiralo stalnim povećanjem ukupnih prihoda od odgovornih agencija. S druge strane, FOJ-K, KP i druga izvršna tijela su odigrali ključnu ulogu u otkrivanju i istraživanju finansijskih zločina koji su rezultirali povećanjem broja krivičnih gonjenja i presuda. Štaviše, krivični postupci pružaju informacije koje se mogu koristiti u planiranju i sprovođenju mera za prevenciju i podizanje svesti koji se fokusiraju na neformalnu ekonomiju i finansijske zločine.

Odgovorne institucije razvile su svoje mehanizme za sprečavanje neformalne ekonomije i finansijskog kriminala. Ove aktivnosti uključuju preduzimanje mera za postizanje daljeg razvoja u sledećim oblastima:

- Važno je nastaviti sa daljim razvojem poslovnog okruženja kroz povećanje poreske osnove koja bi sprečila neformalnu ekonomiju i povećala konkurentnost koja bi pozitivno odražala rast investicionog kapitala i lokalnih i strano. Pored pozitivnih kretanja u vezi sa razvojem i olakšavanjem poslovanja 20. oktobra 2017. godine, usvojen je Zakon o vladinim trgovačkim kompanijama. Novi zakon predviđa promene u delu korporativnog upravljanja i aproksimirao se u skladu sa zakonodavstvom i direktivama EU. Ovaj zakon je u potpunosti usaglašen sa Direktivom 2009/101 / EC, Direktivom Saveta 89/666 / EEC, Direktivom 2011/35/ EEC, Direktivom Saveta 82/891 / EEC, Direktivom 2005/56 / EC, Direktivom 2012/17 / EU, delom u skladu sa Direktivom 2012/30 / EU. Ovaj zakon takođe postavlja osnove za jedinstveni poslovni identifikacioni broj, što znači da će preduzeća imati samo jedan identifikator, što će integritati sistem registracije preduzeća na napredni nivo uz Poresku upravu i carinu. Osim toga, pored pozitivnih kretanja u fiskalnoj politici u cilju stimulisanja domaće proizvodnje, potrebno je preduzeti akcije kako bi se obezbedilo kontinuirano smanjenje neformalnosti, a istovremeno i povećanje vrednosti konfiskovane imovine koja je imala koristi od kriminala. Trebalo bi dodati zajedničke aktivnosti Poreske uprave Kosova, CK, KP i Inspektorata rada kako bi se sprečilo neprijavljeno zapošljavanje, a istovremeno i proširenje oporezivanja poslovanja. Tokom 2017. godine, PUK je izvršio oko 40 hiljada poseta, što je rezultiralo identifikacijom oko 1.400 neregistrovanih radnika, što ukazuje na tendenciju povećanja nezakonitog zapošljavanja. Takođe, treba napomenuti tekući napor agencije za povećanje prikupljanja prihoda.
- U oblasti prevencije pranja novca i finansiranja terorizma, Centralna banka Kosova i Kosovska jedinica za finansijsku obaveštajnost razvili su svoje nadzorne funkcije koje rezultiraju zajedničkim inspekcijama u finansijskom sektoru u cilju sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

4.2. Implementacija Nacionalne strategije i Akcionog plana 2014-2018 od 01.1.-31.12.2017

4.2.1. Uspostava mehanizma za implementaciju i nadzor

Nacionalna strategija 2014-2018 identifikuje obvezne institucije i njihove odgovornosti u izradi, pregledu, odobravanju, sprovođenju i nadgledanju Strategije i Akcionog plana. Takođe opisuje procese koji se trebaju primeniti prilikom obavljanja ovih aktivnosti.

Doprinosioci definisani u Nacionalnoj strategiji 2014-2018 su Vlada Republike Kosova, Ministarstvo finansija, Radna grupa Vlade, Sekretarijat, Tehnička radna grupa i organi javnog i privatnog sektora odgovorni za sprovođenje Nacionalne strategije i akcionog plana 2014-2018. Svi ovi suaktivisani kroz ove mere:

- Sekretarijat je nastavio da organizuje sastanke i radionice radi praćenja implementacije PV strategije i analizira podatke u svrhu izrade godišnjeg izvještaja;
- Izvještavanje o rezultatima procesa implementacije Nacionalne strategije i Akcionog plana 2014-2018 urađeno je korištenjem Instrumenta za praćenje i reviziju Nacionalne strategije Republike Kosovo za sprečavanje i suzbijanje neformalne ekonomije, pranja novca, finansiranja terorizma i finansijski zločini 2014-2018.

4.2.2. Nacionalna strategija i Akcioni plan 2014-2018 i status njihove implementacije

4.2.2.1. Opšte

Nacionalna strategija 2014-2018 se sastoji od šest (6) strateških ciljeva koji se smatraju suštinskim za upravljanje rizicima povezanim s neformalnom ekonomijom i pranjem novca, finansiranjem terorizma i drugim finansijskim zločinima. Akcioni plan Nacionalne strategije 2014-2018 obuhvata 51 aktivnost čija primena osigurava postizanje ciljeva i shodno tome upravljanje rizicima.

Status implementacije Nacionalnog plana i Akcionog plana 2014-2018. je opisan u nastavku.

4.2.2.2. Podizanje svesti o uticaju i prevenciji neformalne ekonomije i finansijskog kriminala

Status implementacije

Realizacija cilja Nacionalne strategije "Podizanje svesti o uticaju i prevenciji neformalne ekonomije i finansijskog kriminala" biće sprovedena implementacijom svih četiri (4) aktivnosti. Reč je o akcijama 2.1.1 - 2.1.4 koje su uključene u Akcioni plan. Odgovorne institucije su u potpunosti sprovele predmetnu tačku.

Identifikovani rizici

Obezbediti tačne i pravovremene informacije o stepenu realizacije aktivnosti predviđenih od strane nadležnih institucija, a kao korektivna mera bilo bi poboljšanje tehnološke infrastrukture za generisanje kvalitetnih podataka u realnom vremenu.

4.2.2.3. Ojačati prevenciju i borbu protiv neformalne ekonomije i finansijskog kriminala povećanjem transparentnosti, odgovornosti, dobrog upravljanja i socijalnog partnerstva.

Status implementacije

Realizacijom cilja Nacionalne strategije "Jačanje prevencije i borba protiv neformalne ekonomije i finansijskog kriminala povećanjem transparentnosti, odgovornosti, dobrog upravljanja i socijalnog partnerstva" realizovaće se sve trinaest (13) aktivnosti. To su akcije 2.2.1 - 2.2.13 koje su uključene u Akcioni plan. Tokom 2017. godine, institucije su završile četiri (4) aktivnosti (2.2.4, 2.2.5, 2.2.12 i 2.2.13), dok su u toku šest (6) aktivnosti (2.2.6, 2.2.7, 2.2.8, 2.2.9, 2.2.10, 2.2.11).

Identifikovani rizici

Odgovorne institucije nisu prijavile Sekretarijatu nikakve rizike vezane za proces implementacije.

4.2.2.4. Promovisati otkrivanje, istragu, krivično gonjenje, sudove i izvršne postupke za pranje novca, finansiranje terorizma i finansijske zločine

Status implementacije

Sprovođenje cilja Nacionalne strategije "Promovisanje obaveštajnih radnji, istrage, krivično gonjenje, sudovi i postupci za sprovođenje pranja novca, finansiranja terorizma i finansijskog kriminala" u potpunosti je implementirano tokom 2014 i 2015. godine.

4.2.2.5. Jačati kapacitete odgovarajućih institucija

Status implementacije

Implementacija Nacionalnog strateškog cilja "Jačanje kapaciteta relevantnih institucija" biće sprovedena implementacijom svih sedam (7) aktivnosti. Radi se o akcijama 2.4.1 - 2.4.7 koje su uključene u Akcioni plan. Tokom 2017. godine institucije su završile dvije (2) aktivnosti (2.4.2 i 2.4.7), proces je aktivnost 2.4.1. Nije pokrenuta aktivnost 2.4.3.

Identifikovani rizici

Sekretarijat na mesečnom nivou prikuplja informacije o rezultatima odgovornih organa uprave, organa za sprovođenje zakona i pravosuđa za sprečavanje neformalne ekonomije i finansijskog kriminala. Ovo se zasniva na aktivnosti 2.4.1, koja ima za cilj poboljšanje upravljanja učincima odgovarajućih institucija. Sekretarijat je primetio da su informacije o operativnim rezultatima nepotpune i konzistentne. Ovo se posebno odnosi na fazu tužilaštva i upotrebu presuda za privremeno oduzimanje i konfiskaciju. Ovo predstavlja rizik za sprovođenje akcije 2.4.1.

Institut za privredni kriminal, koji je odgovoran za aktivnost 2.4.3, prijavio je sekretarijatu da status instituta još uvek nije utvrđen.

4.2.2.6. Razvijanje i primena proaktivnog pristupa međunarodnoj saradnji u sprečavanju pranja novca, finansiranja terorizma i finansijskih zločina

Status implementacije

Realizacija cilja nacionalne strategije "Razvijanje i primena proaktivnog pristupa međunarodnoj saradnji u sprečavanju pranja novca, finansiranja terorizma i finansijskog kriminala" biće sprovedena implementacijom svih četiri (4) aktivnosti. To su akcije 2.5.1 - 2.5.4 koje su uključene u Akcioni plan. Odgovorne institucije tokom 2017. godine sprovele su aktivnost 2.5.3. i aktivnost 2.5.2 koja je u potpunosti sprovedena sa članstvom FOJ-a u Egmont Grupi, dok su još dvije aktivnosti (2.5.1 i 2.5.4) provedene.

Identifikovani rizici

FOJ-K, koja je odgovorna za aktivnost 2.5.1, je Sekretarijatu izvestila da se trudi da bude dio Regionalne radne grupe regionalne radne grupe FOJ-a, radi povećanja međunarodne razmene finansijskih obavještajnih podataka i razvijanja prevencije i otkrivanja pranja novca i oduzimanje prihoda od krivičnih dela. FOJ je učestvovala na Regionalnoj konferenciji lidera FOJ-a zemalja u regionu, koji je održan na Brdu kod Kranja, Slovenija od 6 do 8 novembra 2017.

Na sastanku je razgovarano i o proširenju Regionalne radne grupe za FOJ-e, uključujući zemlje koje nisu potpisnice zajedničkog sporazuma. Institucije odgovorne za aktivnosti 2.5.4 Akcionog plana nisu prijavile

Sekretarijatu bilo koji dodatni rizik koji se odnosi na proces implementacije.

4.2.2.7. Razviti nacionalno zakonodavstvo u skladu sa međunarodnim standardima osiguravajući njegovu efikasnu primenu

Status implementacije

Implementacija Nacionalnog strateškog cilja "Razvijanje nacionalnog zakonodavstva u skladu sa međunarodnim standardima osiguravajući njegovu delotvornu primenu" biće sprovedena implementacijom svih petnaest (15) aktivnosti. Radi se o akcijama 2.6.1 - 2.6.15 koje su uključene u Akcioni plan. Odgovarajuće institucije tokom 2017. godine sprovele su aktivnost 2.6.1 i realizovane su sedam (7) aktivnosti (2.6.2, 2.6.3, 2.6.4, 2.6.5, 2.6.6, 2.6.7, 2.6.11). Ostale se još sedam (7) aktivnosti (2.6.8, 2.6.9, 2.6.10, 2.6.12, 2.6.13, 2.6.14, 2.6.15).

Identifikovane pasnosti

Institucije odgovorne za aktivnost 2.6.1-2.6.15 Akcionog plana nisu prijavile Sekretarijatu bilo kakve rizike vezane za proces implementacije.

4.2.3. Nalazi

Sekretarijat je analizirao status implementacije Nacionalne strategije Republike Kosovo za prevenciju i suzbijanje neformalne ekonomije, pranja novca, finansiranja terorizma i finansijskog kriminala 2014-2018. Nalazi nastali na osnovu informacija koje prikupljaju relevantne institucije odražavaju postignuća u periodu od 01.01. do 31.12.2017. a to su sledeće:

- Potrebne informacije, prikupljene mesečno, o operativnim rezultatima i radu odgovornih administrativnih, policijskih i sudskih institucija za sprečavanje neformalne ekonomije i finansijskih krivičnih dela su nepotpune i konzistentne. Ovo se odnosi na fazu tužilaštva i upotrebu presuda za privremeno oduzimanje i konfiskaciju. Ovo predstavlja rizik za realizaciju strateškog cilja "Jačanje kapaciteta odgovarajućih institucija" i Akcija 2.4.1 Akcionog plana;
- Osigurati efikasno sprovođenje međunarodnih sankcija usmerenih na terorizam i finansiranje terorizma, kao i širenje oružja za masovno uništavanje preispitivanjem Zakona o primeni međunarodnih sankcija, koji obezbeđuju zamrzavanje sredstava i imovine u skladu sa međunarodnim sankcijama. Zakon o sprovođenju međunarodnih sankcija ne opisuje u dovoljnoj meri mere praktične primene u vezi zamrzavanja sredstava i fondova, što predstavlja rizik za sprovođenje aktivnosti 2.6.4.

- Nedostaci identifikovani u Zakonu o krivičnom postupku (član 90) koji se odnosi na preduzimanje prikrivenih i tehničkih mera za finansiranje terorizma i pranje novca, kao i osiguranje usklađenosti sa Krivičnim zakonikom uz preporuke TFAF promenom sankcija finansiranje terorizma i izmenu člana 97 Krivičnog zakonika kako bi se jasno opisala potpuna upotreba konfiskacije na osnovu vrednosti, predstavlja rizik za sprovođenje aktivnosti. 2.6.5. i 2.6.6.
- Uspostaviti i sprovesti akcioni plan za merenje i uključivanje neosmatrane ekonomije deo nacionalnih računa u skladu sa OECD-om, preporukama EUROSTAT-a u ovoj oblasti.

4.3. Operativni rezultati o sprečavanju neformalne ekonomije, pranja novca, finansiranja terorizma i ekonomskog i finansijskog kriminala 2013-2017

4.3.1. Operativni ciljevi navedeni u Akcionom planu za Nacionalnu strategiju 2014-2018

Prilog 1 Akcionog plana Nacionalne strategije 2014-2018 se sastoji od ključnih indikatora učinka za različite faze operativnog procesa sprečavanja neformalne ekonomije i finansijskog kriminala. Specifični pokazatelji su definisani za sledeće procese:

- Obavezna naplata poreznih i carinskih dažbina;
- Obaveštajni / istražni procesi koji se odnose na pranje novca, finansiranje terorizma i druge finansijske zločine;
- Istraživanje pranja novca, finansiranja terorizma i drugih finansijskih krivičnih dela;
- Tužilaštvo u vezi pranja novca, finansiranja terorizma i drugih finansijskih krivičnih dela.

4.3.2. Sprečavanje neformalne ekonomije

Ukupan iznos bruto prihoda budžeta u budžetu Vlade Republike Kosovo povećao se tokom 2011-2017 sa 1.298 na 1.745 milijardi evra. Carinski prihodi u izveštajnom periodu činili su 64,2% ukupnog iznosa, porezni prihodi 23,8% i ostali prihodi 12%. Neformalna ekonomija utiče na prihode. Ovo se uglavnom odnosi na sredstva koju prikuplja Poreska uprava, što pokazuje trend rasta prikupljanja prihoda.

Tabela 1: Vrste prihoda u budžetu Republike Kosova 2011-2017 (EUR, milijuna)

Vrste budžetskih prihoda	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Carina	826,592	842,787	834,080	868,570	944,930	1,051,420	1,121,100
PUK	231,360	251,151	270,763	272,587	304,007	386,380	414,360
Ostalo	240,300	277,026	240,026	193,965	274,692	200,470	209,600
Ukupno	1,298,252	1,370,964	1,344,869	1,335,122	1,523,629	1,638,270	1,745,060

Izvor: Ministarstvo finansija Republike Kosova

Na osnovu podataka prikazanih u Tabeli 1, vidimo da su prihodi od budžeta za 2017. uvećani za 6,5% u odnosu na prethodni period 2016. S druge strane, treba nastaviti sa intenziviranjem aktivnosti na proširenju baze oporezivanja u kontinuitetu kako bi se smanjio poreski jaz.

Prihodi od PUK-a su porasli u odnosu na isti period prošle godine u 2017. godini, povećanje od oko 7,2%, prihoda od carina su se stalno povećavali, a 2017. godine povećani su za 6,6% u odnosu na 2016. godinu.

Poreska uprava Kosova je izvestila da je ukupan neizmireni poreski dug na početku 2018. godine iznosio 319,520,052 EUR, dok je prikupljeni iznos duga Carine Kosova kreirano u periodu od 2002. do 2018. godine iznosilo 40.249.898 EUR (većina duga je prosleđena na dalje postupanje u sudovima), a tek 2017. godine dug je iznosio 1.191.960 EUR. Nastavak napora da se intenziviraju aktivnosti za prikupljanje neplaćenih poreza takođe će imati pozitivan efekat na snižavanje nivoa neformalne ekonomije. Podaci pokazuju da je vrednost duga u 2017. godini smanjena u odnosu na 2016. godinu kao rezultat procesa oporezivanja duga i istovremeno povećanje aktivnosti PUK-a u naplati dugova. Stanje duga za period 2013-2017 su ilustrovani u sledećoj tabeli.

Tabela 2: Vrednost prikupljenog poreskog duga, carinskog poreza i akciza, 2013-2017.

Vrsta akumuliranog duga	Shuma e përgjithshme e borxhit të detyrueshëm				
	2013	2014	2015	2016	2017
Porezi	245,0	275,591,500	463,795,298	323,092,453	319,520,052
Carinska dadžbina i akcize ¹⁰	9,1	9,500,000	2,090,658	2,372,393	40,249,898

¹⁰ Iznos duga koji je Carina izvestila za 2017. godinu predstavlja vrednost akcija stvorene od 2002. do 2018. godine, dok podaci za prethodne godine 2013-2016 predstavljeni u ovoj tabeli odražavaju dug koji je stvoren u okviru te godine, ali ne čak i ukupni akumulirani dug.

4.3.3. Krivični postupak za pranje novca, finansiranje terorizma i ekonomski i finansijski zločini

4.3.3.1. Proces prikupljanja informacija (obaveštajnih podataka)

Jedna od glavnih funkcija FOJ-K je prijem, pretraživanje, prikupljanje i analiza finansijskih informacija. Jedinica za finansijsku obaveštajnost nastavila je da uspostavi obaveštenja i distribuira ih nadležnim organima u cilju sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Ukupan broj izveštaja o sumnjivim aktivnostima (RAD) i broj primljenih gotovinskih transakcija (RTG) i broj izveštaja obaveštajnih podataka koje distribuiraju FOJ-K tokom godina prikazani su u sledećoj tabeli:

Tabela 3: Operativni rezultati FOJ-K 2013-2017

Rezultati FOJ-K	2013	2014	2015	2016	2017
RTD primljeni	174	294	398	484	728
RTG primljeni	606,778	553,651	617,430	776,860	838,003
Distribuirani izveštaji	74	59	94	112	117
Inspekcije usaglašenosti	-	35	26	17	17

Izvor: FOJ-K, 2017

Članstvo FOJ-Ka u Egmont grupi tokom 2017. godine je veliko postignuće za zemlju na putu ka članstvu u međunarodnim organizacijama. Ovo članstvo doprinosi borbi i sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma.

4.3.3.2. Preliminarne istrage i sudski postupci za finansijske zločine

Tokom perioda 2010-2017. godine, ukupan broj istraga pokrenutih u vezi sa finansijskim zločinima bio je veći u 2013. godini. S druge strane, broj kazni za finansijske zločine za godinu 2013 je bio manji. Rezultati su bili sledeći :

Nalazi u vezi sa brojem istraga pokrenutih u finansijskim krivičnim delima su:

Tabela 4: Finansijski zločini, dokazan od strane Kosovske policije, Carine Kosova i Sudskog saveta Kosova 2010-2017

Počete istrage za finansijske zločine	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Policija	2,774	2,914	2,135	3,372	2,784	2,019	2,033	2,510
Carina	64	69	49	165	104	95	99	50
Poreska uprava	-	-	-	-	25	56	22	34
Ukupno:	2,838	2,983	2,184	3,537	2,913	2,170	2,154	2,594

Kazne za finansijske zločine	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Osnovni sud	1,298	1,318	1,339	1,296	1,756	3,489	3,666	1,721

Izvor: Policija Kosova, Carina Kosova, Poreska uprava Kosova i Sudski Savet Kosova, 2017

Statistička analiza pokazuje da su u 2017. godini najčešći finansijski zločini dobijeni tokom pretpretresne istrage¹¹ bili:

- Falsifikovanje novca;
- Prezare;
- Utaja poreza, plaćanje obaveznih carinskih dažbina, pranje novca; i
- Nezakonito okupiranje nekretnina.

Što se tiče sudskih postupaka, najčešći finansijski zločini za koje su Osnovni sudovi izrekli kazne¹² u 2017. godini bili su:

- Falsifikovanje valuta;
- Prezare;
- Nezakonito oduzimanje nepokretne imovine; i
- Krijumčarenje robe.

4.3.3.3. Zaplenjena i konfiskovana imovina

Efikasna prevencija finansijskog kriminala zahteva zaplenu i konfiskaciju prihoda od kriminala. Agencija za upravljanje zaplenjene i konfiskovane imovine vodi statističke podatke o ukupnom broju i vrednosti privremenih odluka o zaplenama i presuda o konfiskaciji. Agencija nema konkretne informacije u vezi sa korišćenjem ovih mera tokom krivičnog postupka za finansijske zločine. Međutim, ukupna vrednost imovine, koja je predmet privremene zaplene i konfiskacije, je sledeća.

¹¹Finansijski zločini dokazani od strane Kosovske policije, Carine Kosova, Poreske uprave Kosova i Sudskog saveta Kosova, 2010-2017; Sekretarijat

¹²Finansijski zločini dokazani od strane Kosovske policije, Carine Kosova, Poreske uprave Kosova i Sudskog saveta Kosova, 2010-2017; i Sekretarijat.

Tabela 5: Vrednost zaplenjenih i oduzetih sredstava pod rukovodstvom Agencije za upravljanje zaplenjenom i konfiskovanim imovinom, 2010-2017

Pravne mere u vezi sa prihodima od kriminala	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Privremena zaplena	-	41,852	2,482,903	1,555,258	21,256,142	813,309	2,994,342	959,614
Konfiskacija	1,720	26,765	103,647	6,700	26,350	169,312	128,090	507,424

Izvor: Agencija za upravljanje zaplenjene imovine i konfiskovane, 2010-2017

Iz podataka Agencije za upravljanje zaplenjenim i konfiskovanim imovinskim sredstvima rezultira da je ukupan iznos prihoda zaplenjen za 2017. godine niži od onog u prethodnom 2016. godini ili izraženo u vrednosti od oko 3 miliona evra bila je vrednost zaplene u 2016. godini, sada u 2017. godine imamo oko 1 milion evra. Dok je iznos konfiskovan 2017. godine veći od vrednosti prethodnih godina ili izraženo u vrednosti od 128.090 evra u iznosu konfiskacije u 2016. godini, sada 2017. godine, imamo 507.424 evra. Uprkos značajnom povećanju, potencijali za povećanje vrednosti konfiskovane imovine trebaju biti veći, s obzirom na to da je nivo neformalne ekonomije relativno visok¹³. Što se tiče povratka privremeno zaplenjene imovine, prihodi za 2016. godinu bili su 76.598 eura, dok je u 2017. godini bilo 93.728 eura.

4.3.4. Nalazi

Sekretarijat je analizirao operativne rezultate prevencije neformalne ekonomije i krivičnih postupaka za finansijske zločine tokom 2017. godine. Nalazi koji su dati na osnovu informacija koje su prikupile odgovarajuće institucije su:

- Budžetski prihodi za 2017. uvećani su za 6,5% u odnosu na prethodni period 2016. godine;
- od PUK-a povećani su u odnosu na isti period prethodne godine, uz povećanje od oko 7,2%, prihodi od carine su se stalno povećavali, a 2017. u odnosu na 2016. godinu porasli su za 6,6%;
- Ukupna vrednost poreskog duga na dan 31.12.2017. godine iznosi 319.520.052 EUR, a dug za carinu i akcizu iznosi 40.249.898 EUR. Budući da je ukupan iznos duga prikupljen tokom 2017. od strane PUK-a bio je 66.857.200 EUR;
- Ukupan broj primljenih izveštaja i izveštaji o distribuiranoj obaveštajnoj službi od strane FOJ-K značajno je porastao do 728 RTD primljenih i 117 dodeljenih vlastima u 2017;
- Godišnji broj finansijskih krivičnih dela registrovanih od strane Kosovske policije, Carine Kosova i PUK-a tokom 2017. godine zabeležen je na 2.594, što je povećanje za 440 slučajeva u odnosu na 2016. godinu;
- Ukupna vrednost imovine koja je konfiskovana u 2017. godine iznosila je oko 1 milion evra, dok je u 2016. godini vrednost imovine koja je konfiskovana iznosila je 2,9 miliuna eura;

¹³Statistika 2010-2017, Agencija za upravljanje zaplenjenom i konfiskovanim imovinom, 2017

- Ukupna vrednost konfiskovane imovine u 2017. godini iznosila je 507.424 EUR, dok je u 2016. godini konfiskovana imovina iznosila 128,090 EUR

4.4. Operativni ishodi sprečavanja neformalne ekonomije, pranja novca, finansiranja terorizma i finansijskog i ekonomskog kriminala

4.4.1. Operativni ciljevi navedeni u Akcionom planu za nacionalnu strategiju 2014 -2018

Odgovarajuće upravljanje performansama u pogledu sprečavanja neformalne ekonomije i finansijskih kriminaliteta zahteva konkretne ključne pokazatelje učinka. Shodno tome, proces treba podeliti u različite faze kako bi se osigurala pravilna identifikacija indikatora i merenje rezultata.

Akcioni plan nacionalne strategije 2014-2018. Sastoji se od ključnih indikatora učinka za različite faze operativnog procesa koji se odnose na prevenciju neformalne ekonomije i finansijskog kriminala. Specifični pokazatelji su definisani za sledeće procese:

- Obavezna naplata zaostalih carina i poreza;
- Proces prikupljanja informacija o pranju novca, finansiranju terorizma i drugim finansijskim zločinima;
- Istraživanje pranja novca, finansiranja terorizma i drugih finansijskih krivičnih dela;
- Praćenje u vezi sa pranjem novca, finansiranjem terorizma i drugim finansijskim zločinima;
- Sudski postupci vezani za pranje novca, finansiranje terorizma i drugi finansijski zločini.

4.4.2. Sprečavanje neformalne ekonomije

Jedan od prioriteta Vlade Kosova za obezbeđivanje transparentnog funkcionisanja tržišta i smanjenje ne-lojalne konkurencije je da će Vlada ojačati napore za smanjenje neformalne ekonomije. Celokupna reforma inspekcija će poboljšati njihovu koordinaciju i efektivnost, uspostaviti pristup zasnovan na rizicima za inspekcije i omogućiti razmenu informacija i zajedničke inspekcije, uz smanjenje tereta nepotrebnih inspekcija za preduzeća koja rade u skladu sa propisom. Pored toga, napori za smanjenje neformalne ekonomije će se intenzivirati kroz revidiranu strategiju i akcioni plan, zasnovan na proceni rizika sektora koji su najprikladniji za neformalnost.

Srednjoročni okvir rashoda 2019-2021 u fiskalnom okviru predviđa da uprkos blagom smanjenju prihoda kao rezultat nastavka implementacije Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, poreskih podsticaja za proizvodnju i vrlo konzervativnog planiranja prihoda, to će se nadoknaditi od fiskalne koristi kao rezultat mera za smanjenje ekonomske neformalnosti.

Projekat "Dalja podrška kosovskim institucijama u borbi protiv nasilnog kriminala, korupcije i nasilnog ekstremizma" utvrdio je da, uprkos poboljšanjima, i dalje postoji značajan jaz u direktnom naplati poreza, a cilj je smanjenje ovog praznine za najmanje 50% u srednjoročnom periodu.

Prilog 1 Akcionog plana Nacionalne strategije 2014-2018 ne sadrži konkretne ciljeve prikupljanja prihoda. Međutim, postignuti rezultati u ovom pogledu predstavljaju važan pokazatelj pri merenju efikasnosti borbe protiv neformalne ekonomije. Takođe, uz procenu nivoa neformalne ekonomije (evaluacija koju je 2017. godine uradio Projekat "Dalja podrška kosovskim institucijama u borbi protiv nasilnog kriminala, korupcije i nasilnog ekstremizma"), identifikovane su dodatne mere što će uticati na smanjenje poreskog jaza. Ukupan iznos prikupljenih prihoda tokom 2017. i 2016. godine na mesečnim frekvencijama je sledeći:

Tabela 6: Prikupljena vrednost prihoda od poreza, carina i ostalih bruto prihoda januar-decembar 2017. i 2016. godine, u milionima evra

Vrsta budžetskih prihoda	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar	Ukupno
2017													
Carina	55.19	68.65	87.64	82.92	103.35	93.73	105.61	121.71	96.37	101.12	94.94	109.87	1,121.10
PUK	45.34	22.91	26.73	47.56	24.87	25.45	45.75	30.57	34.59	47.05	31.07	32.46	414.36
Ostali prihodi	17.48	12.97	19.01	22.04	16.28	13.95	23.42	17.1	13.82	22.39	13.64	17.48	209.60
Ukupno:	118.01	104.52	133.39	152.52	144.5	133.13	174.78	169.39	144.79	170.56	139.65	159.81	1,745.06
2016													
Carina	52.3	74.4	84.18	83.59	92.5	86.51	94.24	114.95	90.93	90.95	85.32	101.55	1,051.42
PUK	43.82	20.61	21.89	45.76	23.9	21.35	43.09	29.8	41.56	44.21	26.31	24.08	386.38
Ostali prihodi	15.89	12.67	14.78	20.67	16.1	13.99	23.27	16.44	14.04	22.04	11.89	18.69	200.47
Ukupno:	112.01	107.68	120.85	150.02	132.5	121.85	160.6	161.2	146.53	157.2	123.51	144.33	1,638.27

Izvor: Ministarstvo finansija, 2017

Ukupan iznos neto prihoda prikupljen tokom januara-decembra 2017. godine iznosio je 1.745,06 miliona evra, što je povećanje od 6,5% ili oko 106,79 miliona evra više u odnosu na isti period 2016. godine.

Prihodi od PUK-a porasli su za oko 7,2% ili oko 28 miliona evra više nego u prethodnoj godini 2016. godine, dok su prihodi od carina povećani za 6,6% ili 69,6 miliona evra više nego u 2016. godini. Mere preduzete od odgovornih poreskih organa dali su pozitivne rezultate i ovo je odrazilo na rastući trend prikupljanja prihoda od odgovornih institucija kao što su carina i PUK za prikupljanje prihoda.

Prilog 1 Akcionog plana 2014-2018 zahteva da minimalni godišnji dugovi za obaveznu naplatu poreza na naplatu treba da budu 90.000.000 evra i 4.500.000 evra za zakasnele carine i akcize. Rezultati tokom januara-decembra 2016.-2017. godine su sledeći:

Tabela 7: Vrednost obavezne naplate poreza i carina i zaostalih poreza na akcize, januar-decembar 2016. i 2017. (vrednosti u hiljadama €).

Vrsta prikupljenog duga	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar	Ukupno
2017													
Porezi	3,0	3,730	4,245	3,741	6,409	4,592	5,130	9,743	9,144	5,978	5,712	5,356	66,857.2
Carinski porezi	9	104	139	49	55	21	110	53	53	7	48	13	744.2
2016													
Porezi	1,00	1,100	1,502	1,496	1,628	2,116	1,737	2,053	2,629	7,123	9,432	10,194	42,013.1
Carinski porezi	109.	149.1	570.1	81.2	260.3	157.5	149.2	153.3	211.3	181	259.6	90.5	2,372.4

Izvor: Carina Kosova i Poreska uprava Kosova, 2017

Rezultati Poreske administracije Kosova i carine Kosova ohrabruju, ali naponi za akumuliranje zaostalih dugova moraju biti intenzivirani. Mere preduzete tokom 2017. godine od strane obe institucije nisu dale očekivane rezultate na osnovu ključnih indikatora učinka.

4.4.3. Krivični postupak za pranje novca, finansiranje terorizma i ekonomski i finansijski zločini

4.4.3.1. Proces prikupljanja informacija (obaveštajnih podataka)

FOJ-K prikuplja, analizira i širi finansijske informacije. Prilog 1 Akcionog plana 2014-2018 zahteva da agencija dobije i distribuira određeni broj izveštaja. Takođe se sastoje od ciljeva koji se odnose na broj i vrednost transakcija koje je suspendovao FOJ-K. Rezultati jedinice bili su:

Tabela 8: Operativni rezultati FOJ-K,Januar-Decembar 2017

Rezultati FOJ-K	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar	Ukupno
RTD Primljeni	38	51	72	83	61	75	64	47	44	77	63	36	711
RTG Primljeni	56,189	52,010	68,395	59,268	84,621	65,584	66,002	94,891	69,198	73,117	79,980	68,748	838,003
Primljeni izveštaji za finansiranje terorizma	2	1	2	3	4	-	1	1	-	-	2	1	17
Distribuirani ozveštaji inteligencije kod ovlašćenih organa	6	9	15	13	16	7	8	10	7	12	8	6	117
Obustavljene transakcije	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3
Vrednost obustavljenih transakcija	61,112	-	-	-	-	-	946,821	-	-	-	-	-	1,007,933

Izvor: FOJ-K, 2017

Rezultati za 2017. pokazuju da je FOJ-K ispunila i premašila ključne indikatore učinka iz Priloga 1 Akcionog plana. Tokom 2017. godine, FOJ-K je uspeo da dobije ukupno 711 izveštaja o sumnjivim transakcijama za pranje novca, dok ih je 17 bilo izveštaja o sumnjivim transakcijama za finansiranje terorizma, a 117 izveštaja na osnovu RTD-a su distribuirane nadležnim istražnim organima za daljnje istraživanje. Broj suspendovanih monetarnih transakcija iznosio je 3, a ukupna novčana vrednost ovih transakcija iznosila je 1.007.933 EUR, dok je broj primljenih izveštaja za gotovinske transakcije iznosio 838.003.

Treba napomenuti da, uprkos poteškoćama u pogledu broja osoblja i logističke podrške (radnih mesta), FOJ-K je uspeo da pokazuje izuzetno dobre performanse tokom 2017. godine, što se ogledalo u postignućima prikazanim u gornjoj tabeli visoko.

4.4.3.2. Preliminarne istrage o finansijskom kriminalu i privremenim zaplenama

Prilog 1 Akcionog plana 2014-2018¹⁴ postavlja ciljeve prethodne istrage o finansijskim zločinima. Oni uključuju ključne indikatore učinka za Kosovsku policiju, Kosovsku carinsku i Poresku upravu Kosova u vezi sa minimalnim brojem započelih istraga, pri čemu procenjena vrednost prihoda od kriminala iznosi 5.000 evra ili više, neto vrednost imovine što je predmet privremenih mera zaplena, minimalni broj istraga o finansijskom krivičnom delu (vrednost kriminaliteta od 5.000 evra ili više), koji su završeni i obrađeni za razmatranje optužbi, kao i prosečno vreme za istragu finansijskih zločina.

Nalazi u vezi sa brojem istraga pokrenutih u finansijskim krivičnim delima su:

Tabela 9: Finansijski kriminal na Kosovu, Kosovska carina i Poreska uprava Kosova, januar-decembar 2016. i 2017. godine

Pokrenute istrage finansijskih zločina	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar	Ukupno
2017													
Policija	205	192	290	180	198	195	221	187	193	196	235	218	2,510
Carina	4	4	7	4	8	5	5	1	4	1	4	3	50
Poreska uprava	7	4	1	0	3	2	4	0	4	5	4	0	34
Ukupno:	216	200	298	184	209	202	230	188	201	202	243	221	2,594
2016													
Policija	132	151	199	179	189	178	158	174	174	176	167	156	2,033
Carina	4	31	1	7	12	8	4	1	7	5	6	4	99
Poreska uprava	1	0	0	0	2	0	4	3	6	1	1	4	22
Ukupno:	137	182	209	186	203	186	166	178	187	182	174	164	2,154

Izvor: Policija Kosova, Carina Kosova i Poreska uprava Kosova, 2017

¹⁴Nacionalna strategija Republike Kosovo za prevenciju i suzbijanje neformalne ekonomije, pranje novca, finansiranje terorizma i finansijskog kriminala 2014-2018.

Statistička analiza pokazuje da nema značajnih promena u ukupnom broju i najčešćim vrstama finansijskih krivičnih dela koje su evidentirali Kosovska policija, Carina Kosova i Poreska uprava Kosova u periodu januar-decembar 2017. u odnosu na 2016. Tipični finansijski zločini dobijena u toku prethodne istrage¹⁵ su:

- Falsifikovanje novca;
- Prevara;
- Utaja poreza, plaćanje obaveznih carinskih dažbina, pranje novca; i
- Nezakonito okupiranje nekretnina.

Može se zaključiti da su organi za sprovođenje zakona počeli da se fokusiraju na najteža krivična dela pri otkrivanju finansijskih zločina.

Dostupne informacije o broju finansijskih zločina prosleđeni za preispitivanje optužba, prikazani su u donjoj tabeli:

Finansijski kriminal prosleđeni za pokretanje optužba od strane Kosovske policije, Carine i Poreske uprave Kosova, januar-decembar 2016, i januar-decembar 2017:

Završene istrage za finansijske kriminalne procedur za podizanje optužba	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar	Ukupno
2017													
Policija	86	72	89	78	116	152	119	98	97	126	97	121	1,251
Carina	2	5	6	10	4	6	5	6	1	3	0	7	55
Poreska uprava	2	0	2	3	2	3	1	2	0	2	1	3	21
Ukupno:	90	77	97	91	122	161	125	106	98	131	98	131	1,327
2016													
Policija	57	62	84	71	69	117	45	71	48	75	75	95	869
Carina	3	2	2	3	4	11	6	11	6	12	8	12	80
Poreska uprava	1	0	2	7	1	0	0	0	1	0	1	1	14
Ukupno:	61	64	88	81	74	128	51	82	55	87	84	108	963

Izvor: Policija Kosova, Carina Kosova i Poreska uprava Kosova, 2017

Praćenje imovine je suštinski deo krivičnih postupaka vezanih za finansijske zločine. Shodno tome, Akcioni plan 2014-2018¹⁶ postavlja ciljeve za fazu preliminarne istrage u vezi sa privremenim merama zaplene. Rezultati za 2017. i 2016. godinu su sledeći:

¹⁵Finansijski zločini dokazani od strane Kosovske policije, Carine Kosova i Poreske uprave Kosova, 2014; i Sekretarijat.

¹⁶Nacionalna strategija Republike Kosovo za sprečavanje i suzbijanje neformalne ekonomije, pranje novca, finansiranje terorizma i finansijskog kriminala 2014-2018.

Tabela 11: Neto vrednost imovine zaplenjena u istragama Policije Kosova, Carine i Poreske uprave Kosova, Januar-Decembar 2017 i Januar-Decembar 2016.

Neto vrednost zaplenjene imovine	Januar	Febura	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Av gust	Septem bar	Oktobar	Novemb ar	Decemb ar	Ukupno
2017													
Polija	-	-	21,310	-	-	-	-	500,000	-	-	-	-	521,310
Carina							314,600						314,600
Poreska uprava			44,371								820		45,191
Ukupno:	-	-	65,681	-	-	-	314,600	500,000	-	-	820	-	881,101
2016													
Polija	12,800	143,000	41,668	-	96,500	180,962	817,000	721,930	1,145,028	5,391,255	8,095,695	317,199	16,963,036
Carina	20,160	18,703	26,404	171,054	-	75,958	75,762	149,759	61,932	38,257	37,572	-	675,560
Poreska uprava	131,880	-	6,160	130,147	283,891	128,699	23,926	442,156	-	-	64,567	13,399	1,224,825
Ukupno:	164,840	161,703	74,232	301,201	380,391	385,619	916,688	1,313,845	1,206,960	5,429,512	8,197,834	330,598	18,863,421

Izvor: Polija Kosova, Carina Kosova i Poreska uprava Kosova, 2017

4.4.3.3. Razmatranje optužnica za finansijske zločine i privremene zaplene

Ciljevi faze krivičnog gonjenja u smislu finansijskih krivičnih dela identifikovani su u Prilogu 1 Akcionog plana 2014-2018. Oni uključuju ključne indikatore učinka državnih tužilaca u pogledu minimalnog broja optužnica (zločini su 5.000 evra ili više), prosečno vreme koje se koristi za rešavanje optužnica za finansijski kriminal, neto minimalna vrednost optužnica imovina podložna privremenim merama oduzimanja i minimalnom ukupnom iznosu zahteva za oduzimanje sadržanih u optužnici.

Ne postoje potpune i pouzdane informacije o operativnim rezultatima državnih tužilaca u vezi sa brojem optužnica (vrednost prihoda od krivičnih dela je 5.000 evra ili više za krivično delo), prosečno vreme korišteno za razmatranje optužnica za krivično delo, dok u vezi sa neto imovinskom vrednošću privremenih mera zaplenjavanja za finansijske zločine tokom faze krivičnog gonjenja od Kancelarije nacionalnog koordinatora za privredni kriminal, pružile su nam se ove informacije za 2014-2017.

Tabela 12: Vrednost zaplenjenih i konfiskovanih sredstava, informacije od Kancelarije nacionalnog koordinatora za privredni kriminal 2014-2017.

Pravne mere u vezi sa prihodima od kriminala	2014	2015	2016	2017
Privremena zaplena	31,000,000	20,568,934	60,411,328	15,237,208
Konfiskacija	525,855	70,487	1,555,541	1,330,134

Izvor: Kancelarija nacionalnog koordinatora za privredni kriminal, 2017

4.4.3.4. Kazne za finansijske zločine i presude za konfiskaciju

Prilog 1 Akcionog plana 2014-2018 ¹⁷ postavlja ciljeve za sudski postupak koji se odnosi na finansijske zločine. Oni uključuju ključne indikatore učinka za Osnovne sudove u vezi sa minimalnim ukupnim brojem odluka koje se tiču finansijskih krivičnih dela u kojima procenjeni iznos krivičnih dela iznosi 5.000 eura ili više, prosečno vreme provedeno u sudskom postupku godišnje tokom kalendarske godine sa finansijski zločinima i ukupna ukupna vrednost odluka izrečenih za konfiskaciju.

Državni sekretarijat za borbu protiv neformalne ekonomije predvođen Ministarstvom finansija je pružio informacije o ukupnom broju osuda za finansijske zločine, a rezultati za 2017. su sljedeći:

Tabela 13: Kazne za finansijske zločine koje izdaju Osnovni sudovi, januar - decembar 2017

Kazne za finansijske zločine	2014	2015	2016	2017
Osnovni sudovi	1,756	3,489	3,666	1,721

Izvor: Sudski savet Kosova, 2017

U 2014. godini ukupan broj osuđenih za finansijske zločine iznosio je 1.756, dok je u 2015. godini taj broj dostigao 3.489 predmeta, da bi zatim prešli na 2016. godinu sa 3.666 predmeta i 2017. godine sa 1.721 osuđenih predmeta za finansijska krivična dela. Najčešći finansijski zločini dobijeni tokom sudskih postupaka¹⁸ bili su:

- Zloupotreba sa službenim položajem;
- Krijumčarenje robe;
- Kršenje zakona o porezu;
- Nezakonito oduzimanje nepokretne imovine; i
- Mito.

Za sprečavanje finansijskog kriminala neophodno je oduzeti prihod koji je rezultat finansijskog kriminala. Međutim, informacije o upotrebi ove zakonske mere nisu dostupne, što se može videti u nastavku.

Tabela 14: Ukupna vrednost odluka za konfiskaciju Osnovnih sudova, januar-decembar 2017

Vrednost odluka za konfiskacija	2014	2015	2016	2017
Osnovni sudovi	N/A	N/A	N/A	N/A

¹⁷Nacionalna strategija Republike Kosovo za sprečavanje i suzbijanje neformalne ekonomije, pranje novca, finansiranje terorizma i finansijskog kriminala 2014-2018.

¹⁸ Godišnji izveštaji, Sudski savet Kosova, 2017.

Aktuelno je teško proceniti funkcionisanje mehanizma za konfiskacije, gde su jedini izvori za relevantne statistike organi za sprovođenje zakona, tužitelji i Agencija za upravljanje zaplenjene imovine i konfiskovana imovine. Bilo bi važno da Vlada i operativni organi dobiju informacije o ukupnoj vrednosti odluka o konfiskaciji. Ovo će im pomoći da procene efikasnost čitavog lanca počev od praćenja sredstava do izvršenja odluka o konfiskaciji.

4.4.3.4. Upravljanje zaplenjenom i konfiskovanom imovinom

Agencija za upravljanje zaplenjenom i konfiskovanom imovinom vodi statistiku o neto vrednosti zaplenjene i privremeno oduzete imovine. Rezultati su bili sledeći:

Tabela 15: Vrednost imovine, zaplenjene i oduzete pod rukovodstvom Agencije za upravljanje zaplenjene i konfiskovane imovine, januar-decembar 2017 i januar-decembar 2016.

2017													
Zakonskeme poduzete protiv prihoda ostvarenih od kriminala	Januar	Februar	Mart	Pril	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar	Ukupno
Zaplena	630	158,787	666,100	71,732	5,125	11,166	14,100	11,953	1,970	138	12,300	5,613	959,614
Konfiskacija	83,071	38,373	5,151	21,410	6,658	17,803	317,243	1,073	10,217	4,314	1,329	781	507,424
2016													
Zakonskeme poduzete protiv prihoda ostvarenih od kriminala	Januar	Februar	Mart	Pril	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar	Totali
Zaplena	42,749	22,139	11,304	55,132	2,564,759	118,488	85,626	4,736	5,505	38,421	31,438	14,046	2,994,343
Konfiskacija	73	-	604	74,266	10,693	-	11,105	575	-	20,582	4,083	6,110	128,091

Izvor: Agencija za upravljanje zaplenjenom i konfiskovanom imovinom, 2017.

Prema podacima Agencije za upravljanje zaplenjenom i konfiskovanom imovinom, ukupan iznos imovine privremeno zaplenjen u 2017. godini iznosi 959.614 eura, a iznos konfiskovanih prihoda od krivičnih dela iznosio je 507.424 miliona eura, što je povećanje vrednosti u delu zaplene i konfiskacije kao kod konfiskacije u odnosu na 2016. godinu (vidi tabelu 14).

Takođe se može primetiti da, statistike Agencije za upravljanje zaplenjenom i konfiskovanom imovinom za godine 2016. i 2017. godine u pogledu vrednosti privremeno zaplenjene imovine nije u skladu sa informacijama koje su dali organi unutrašnjih poslova i tužiocima. Treba razmotriti razloge za razlike u ovim statistikama i povećati zakonske propise od strane organa za sprovođenje zakona i pravosudnih organa kako bi se osiguralo efikasno upravljanje zaplenjene imovine u skladu sa važećim zakonima.

4.4.4. Nalazi

Sekretarijat je analizirao operativne rezultate u prevenciji neformalne ekonomije i krivičnom postupku za finansijske zločine tokom januara-decembra 2017. godine. U nastavku su prikazani nalazi pronađeni na osnovu informacija prikupljenih od relevantnih institucija:

- Ukupan iznos neto prihoda prikupljen tokom januara-decembra 2017. godine iznosio je 1.745,06 miliona eura, što je povećanje od 6,5% ili 106,79 miliona eura više u odnosu na isti period prethodne godine 2016;
- Ukupan iznos obavezne naplate neplaćenih poreza i carina iznosio je 67.601,4 miliona eura;
- FOJ je primila 838.003 izveštaja o gotovinskoj transakciji (RTG) i 728 sumnjivih izveštaja o transakciji (RTD). Jedinica je distribuirala ukupno 117 obaveštajnih izveštaja nadležnim organima, što znači da je ukupan broj ostvario određene ciljeve u ključnim indikatorima učinka;
- Kosovska policija, kosovska carina i poreska uprava evidentirali su ukupno 2.594 finansijskog kriminala, što je povećanje za 440 slučajeva u odnosu na 2016;
- Najčešći finansijski zločini dokazani od strane organa za sprovođenje zakona imaju veze sa falsifikovanjem novca, prevare, utaje poreza, plaćanjem obaveznih carinskih taksi, pranjem novca i nezakonitim okupacijom nekretnina;
- Ukupna vrednost imovine privremeno zaplenjena od strane Kosovske policije, Carine Kosova i Poreske uprave Kosova iznosila je 881.101 evra;
- Dostupne su potpune i pouzdane informacije o operativnim rezultatima u pogledu ciljeva za fazu krivičnog gonjenja iz Priloga 1 Akcionog plana 2014-2018;
- Ukupan broj presuda osnovnih sudova za finansijske zločine u 2017. godini bio je 1.721 predmeta, u odnosu na prethodnu godinu 2016, kojih je bilo 3.666 predmeta;
- Najčešći finansijski zločini definisani u rečenicama osnovnih sudova predstavljaju zloupotrebu službenog položaja, krijumčarenje robe, poreske prekršaje, nezakonito okupiranje nepokretne imovine i podmićivanje;
- Ukupna vrednost odluka Osnovnog suda o konfiskacijama nije dostupna;
- Ukupna vrednost imovine koja je oduzeta 2017. godine iznosila je oko 1 milion evra, dok je u 2016. godini vrednost imovine koja je potraživana iznosila 2,9 milijuna eura;
- Ukupna vrednost konfiskovane imovine u 2017. godini iznosila je 507.424 EUR, dok je u 2016. godini konfiskovana imovina iznosila 128.090 EUR.

5. ZAKLJUČCI I PREPORUKE O SPREČAVANJU NEFORMALNE EKONOMIJE, PRANJE NOVCA, FINANSIRANJE TERORIZMA I EKONOMSKI I FINANSIJSKI ZLOČINI

5.1. Implementacija Nacionalne strategije i Akcionog plana 2014-2018

5.1.1. Zaključci i preporuke

Vlada Republike Kosova i nadležne institucije javnog i privatnog sektora počeli su da sprovode Nacionalnu strategiju i Akcioni plan 2014-2018. Aktivnosti su uglavnom u skladu sa zahtevima i rokovima utvrđenim u ovim dokumentima politike. Međutim, postoje tri (3) rizika koja se mogu upravljati na osnovu mera na nacionalnom nivou. One se odnose na implementaciju strateškog cilja "Jačanje kapaciteta odgovarajućih institucija".

Vlada Republike Kosovo treba da pojača sprovođenje Nacionalne strategije i Akcionog plana 2014-2018, efikasnosti i transparentnosti sprečavanja neformalne ekonomije i finansijskih zločina i podizanja svesti, sposobnosti i kapaciteta javnih, privatnih i institucija trećeg sektora u vezi sa borbom protiv ovih štetnih pojava. Stoga se preporučuje da Vlada obezbedi da:

1. Nadležni i određeni organi nastave da pružaju potrebne podatke Sekretarijatu na kvartalnoj osnovi u vezi sa njihovim operativnim radom i rezultatima navedenim u Prilogu 1 aktivnosti 2.4.1 2014 - 2018. Ova mera je neophodna za povećanje efikasnosti i transparentnosti sprečavanja neformalne ekonomije i finansijskog kriminala i za osiguranje primene Nacionalne strategije i Akcionog plana 2014-2018;
2. Raspoređivanje budžeta za Kosovsku policiju za sprovođenje aktivnosti (2.4.3) kako bi se omogućilo uspostavljanje, implementacija i evaluacija programa obuke od strane Kosovske policije u saradnji sa FOJ-K i drugim institucijama koje se bave sprečavanjem pranja novca , finansiranje terorizma i finansijskim kriminalom. Ova mera je neophodna kako bi se podigla svest, veštine i kapaciteti javnih, privatnih i institucija trećeg sektora u vezi sa sprečavanjem neformalne ekonomije i finansijskog kriminala i osiguranje primene Nacionalne strategije i Akcionog plana 2014-2018.
3. Kontinuirano unapređivanje podataka od agencija za izveštavanje, posebno tužilaštva i sudova, kako bi se uskladili prijavljeni podaci u toku administrativne faze do izvršenja sudskih odluka. Postoji značajna razlika u podacima koje su dostavili CK, PUK, PK u vezi sa preduzetim merama za oduzimanje i konfiskaciju te podataka koje je Agencija objavila za upravljanje oduzetom imovinom i konfiskovanom imovinom.

5.2. Operativne performanse

5.2.1. Zaključci i preporuke

Prilog 1 aktivnosti 2.4.1 Akcionog plana Nacionalne strategije 2014-2018 definiše ključne ciljeve učinka i indikatore za odgovorne administrativne, policijske i sudske institucije za sprečavanje neformalne ekonomije i finansijskog kriminala. Počeo je proces sprovođenja ovih mera i prvi rezultati obećavaju. Međutim, u procesnom lancu postoje određene ranjive faze zbog nepotpunih i neusaglašenih informacija o učinku. Ovo se naročito odnosi na gonjenje i korišćenje presuda za privremeno oduzimanje i konfiskaciju. Shodno tome, potrebno je razviti mehanizme upravljanja relevantnim institucijama, a generisanje i diseminacija informacija potrebnih za procenu njihovog učinka trebalo bi osigurati i prilagoditi kako bi se povećala efikasnost i transparentnost procesa.

Preporučuje se da Vlada Republike Kosovo poveća efikasnost i transparentnost sprečavanja neformalne ekonomije i finansijskog kriminala tako što će osigurati:

1. Vladin budžet za finansijsku 2018. godinu nadalje uključuje ciljeve na nacionalnom nivou koji se odnose na sprečavanje neformalne ekonomije i krivični postupak za finansijske zločine za odgovorne administrativne, policijske i pravosudne institucije; i
2. Odgovorne administrativne, policijske i pravosudne institucije za sprečavanje neformalne ekonomije i krivični postupak za finansijske zločine, trebaju pripremiti planove učinka za finansijsku 2018. godinu i nadalje. Ovi planovi trebaju uključivati precizne institucionalne ciljeve sa jasnim provedenim aktivnostima, merama za njihovu implementaciju i ključnim indikatorima učinka koji se odnose na prevenciju neformalne ekonomije, pranje novca, finansiranje terorizma i finansijski kriminal.
3. Ciljevi plana institucionalnih performansi trebalo bi da potiču iz vladinih ciljeva budžeta za održiv budžet koji bi, pored ekonomske aktivnosti, trebalo da odražava i nastavak širenja poreske osnovice i konfiskacije nelegalno stečene imovine, a ova praksa bi trebala početi istovremeno sa državnim budžetom za finansijsku 2018. godinu pa nadalje.